

ಜೀವಪರ, ಮೌಲ್ಯಯುತ ಶಿಕ್ಷಣ ಮರೀಚಿಕೆಯೆ?

‘ಕೋಚಿಂಗ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ’
ಕೋಟಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ
ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ
ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಒತ್ತಡದಿಂದ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನೇಣು
ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು
ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ
ಪ್ರಯತ್ನವೂ ನಡೆದಿವೆ.
ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ
ಸಾಯಬಹುದಾದ
ದಾರಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು
ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉತ್ಸುಕವಾಗಿದೆಯೇ
ಹೊರತು, ಹುಳುಕುಗಳನ್ನು
ಸರಿಪಡಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು
ಮಾನವೀಯಗೊಳಿಸುವ
ಕಾಳಜಿ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ.



ಈಶ್ವರ್

ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಕೋಟಾ ನಗರ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಲು ಹಂಬಲಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ರೂಪಿಸಿರುವ ಒಂದು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು. ‘ಕೋಚಿಂಗ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ’ ಎನ್ನುವುದು ಕೋಟಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ತಯಾರಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ ಎಷ್ಟೇ ಉನ್ನತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಜೀವಂತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾರದಷ್ಟೇ. ಕೋಟಾ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ. ಜೀವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಯಂತ್ರಗಳಂತೆ ಭಾವಿಸಿರುವ ಈ ಕೋಚಿಂಗ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ಈಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಹಾಗೂ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗುವ ಆಸೆ ಹೊತ್ತು, ದೇಶದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೋಟಾಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಆತಂಕದ ಛಾಯೆ. 2023 ರಲ್ಲಿಯೇ ಈವರೆಗೆ 22 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೋಟಾದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಸ್ಟ್ 27ರಂದು ಒಂದೇ ದಿನ ಇಬ್ಬರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಜೀವ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 2022ರಲ್ಲಿ 15 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾವಿಗೆ ಶರಣಾಗಿದ್ದರು. ಕೋಟಾದಲ್ಲಿನ ಈ ಸಾವುಗಳು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವ ಅಮಾನವೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದರ ಸಂಕೇತವಾಗಿವೆ.

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದೇ ತೀರಬೇಕೆನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ವಿಪರೀತ ಒತ್ತಡ ಹೇರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪೋಷಕರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳ ಭಾರದೊಂದಿಗೆ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಒತ್ತಡವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಹೈರಾಣಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕೋಚಿಂಗ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು ದಿನಕ್ಕೆ ಹದಿನಾಲ್ಕರಿಂದ ಹದಿನಾರು ತಾಸುಗಳ ಕಾಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅರೆಯುತ್ತವೆ. ನಿಯಮಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸದಾ ಕಾಲ ಉದ್ದಿಗ್ನ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಿಸುತ್ತವೆ. ಸಹಪಾಠಿಗಳ ನಡುವೆ ಗೆಳೆತನ ಸಹಜ. ಆದರೆ, ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಸಹಪಾಠಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳೆಂದೂ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಯುದ್ಧರಂಗವೆಂದೂ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಇದೆಲ್ಲದರ ಫಲವಾಗಿ, ಎಳೆಯ ಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿನ ಆದ್ರ್ವತೆ-ಲಲವಿಕೆಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡ-ಖಿನ್ನತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ‘ನೀಟ್’ ಹಾಗೂ ‘ಜೆಇಇ’ ಎನ್ನುವುದಿಗಿಂತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಹೆಸರಾಗಿಯಷ್ಟೇ ಉಳಿದಿಲ್ಲ; ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಜಗತ್ತು ಎಳೆಯ ಜೀವಗಳ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು ಆಗಿದೆ.

ಕೋಟಾದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಾವಿನಿಂದ ಎದುರಾಗಿರುವ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲಕರು ಹಾಗೂ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವ ದಾರಿಗಳು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿವೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕೋಟಾದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಲು ಕೆಲವು ಪೋಷಕರು ಮುಂದಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದೆನ್ನುವ ಪೋಷಕರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾದುದಾದರೂ, ಅದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ಸಂಕಷ್ಟಗಳೇನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಪೋಷಕರೂ ಅನುಭವಿಸುವಂತಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ. ಪೋಷಕರ ಉಪಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಕಣ್ಗಾವಲು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಲೂಬಹುದು.

ಬಹು ಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿನ ಖಾಲಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಮೂಲಕ, ಕಟ್ಟಡದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೀವ ಕಾಪಾಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊಠಡಿಗಳಲ್ಲಿನ ಫ್ಯಾನ್‌ಗಳಿಗೆ, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸುವ ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಬಾಕುವಿನಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾವಿನಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿತಂತಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಯಬಹುದಾದ ದಾರಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉತ್ಸುಕವಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಹುಳುಕುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾನವೀಯಗೊಳಿಸುವ ಕಾಳಜಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಬಾಕುವಿನ ಕಳ್ಳುಬಳ್ಳಿಗಳಂಥ ಕೋಚಿಂಗ್ ಹಬ್‌ಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ಇವೆ, ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಮಕ್ಕಳ ದುರಂತದ ಕಥೆಗಳೂ ದೇಶದೆಲ್ಲೆಡೆ ಆಗಾಗ ಅನುರಣನಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಪೋಷಕರ ಹಣ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಜೀವಂತಿಕೆ ಹೀರುವ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೀವಪರವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಮೌಲ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವೇ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಮಾನವೀಯಗೊಳಿಸುವುದು, ಆ ಮೂಲಕ ಮೌಲ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವುದು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಭೂತ ಆಶಯವನ್ನೇ ಗಾಳಿಪಾಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಯಂತ್ರಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿವೆ. ಇಂಥ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಗಾಳಿಬೆಳಕು ಆಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜರೂರಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲಸ.

■ ರಘುನಾಥ ಚ.ಹ.